

Taler derom bemærkede. Paa den Yttring af Rigsdagsmanden for Holbæk Amts 2det District (Tscherning), at det i Krigstid var forbunden med mindre Bekostning at udrede Hæstene i Fredstid, derpaa er der allerede givet tilstrækkeligt Gjensvar af den ærede Deputerede for Aalborg Amts 5te District (F. M. Hansen); forsaavidt har jeg ikke Mere at tilføje. En Berigtigelse maa jeg imidlertid tillade mig med Hensyn til mit forrige Foredrag. Naar jeg i Begyndelsen af dette yttrede, at Udredelsen af Hæstene var en Byrde og ikke en ubetydelig Byrde for Gaardene, saa tog jeg fornemmelig derved Hensyn til de mindre Gaarde, navnlig til Præstegaarde, hvorimod jeg er enig med den ærede Deputerede for Ringkjøbing Amts 2det District (Boserup) i, at, saasæmt Hovedgaardene have et Tilliggende af henved og over 40 Tdr. Hartkorn, saa er Byrden vissefelig for næsten Intet at regne.

Lyffe: Da jeg selv for et Døgn siden var med at forlange Afslutning, saa skulde jeg ikke have forlangt Ordet, naar det ikke var for at afslutte det Vidnesbyrd, som for et Døgn siden blev fordret af mig af Rigsdagsmanden for Ringkjøbing Amts 2det District. Det er mig fuldtvel bekjendt, at i den Egn, hvor jeg er fra, har der været flere, som have overtaget Byrden af Hæstevæbningen for 12 Rbd. aarligt; men jeg maa dertil bemærke, at disse 12 Rbd. ere i Grunden snarere givne, for ikke at holde en Militair-Hæst, end for at holde en saadan Hæst. Thi det har i Almindelighed været Hæstehandlere; som have paataget sig at stille Rytterhæstene for Præstegaarde, og de have factist aldrig havt nogen Rytterhæst, men de have leveret en Handelshest, naar der engang imellem er blevet fordret en Hæst ind af Regimentet. Der er endogsaa Udredere, som have laant en Hæst, for at faae en saadan indbrændt ved Sessionen, og saa har en saadan Hæst staaet i Nummer, indtil den er bleven indkaldt, men da har den ikke været tilstede, hvorimod der da er bleven kjøbt en Hæst og sendt ind. Paa den Maade er det gaaet til.

Grundtvig: Skjøndt det var mig meget hørt nyligt at høre, at der, om end ikke høres godt, saa dog rides godt, uden at der smøres godt, saa skulde jeg dog derfor ikke

have reist mig, for at tage Ordet, og heller ikke er det egentlig for at bifalde, hvad jeg har hørt herinde om, at det bliver ordnet paa en anden Maade med Rytterhæstene, saavel i Fredstid som fremfor Alt ved Udbrud af ny Krig, men hvad jeg egentligt synes, jeg dog maa sige et Ord imod, det er, hvad den høitærede Indenrigsminister anmærkede, som Noget, der skulde kunne nedslaae alle de Indvendinger, der være reiste imod det at lægge den overordentlige Udskrivning, som kunde falde ved Begyndelsen af en Krig, uden videre paa Hartkornet. Han meente nemlig, om jeg forstod ham ret, at det maatte Altsammen nedslaaes blot ved den Tanke, at det vilde være Regjeringen ubehageligt eller ubequem, naar man ved Begyndelsen af en Krig først skulde til at betænke, hvor man skulde faae Hæstene fra, og skulde til at see efter, om man ogsaa havde Penge til at betale dem med. Men jeg mener, at dette maatte saameget mindre komme i Betragtning her, idet Regjeringen nu har foreslaaet en saadan Forholdsregel, som jeg mener, at Danmarks Folk ikke har fortjent; da det har baade ved mange andre Leiligheder, og ogsaa netop ved Hæstenes Levering ved Udbrud af Krigen, bewirket, at Regjeringen undgik Ubehageligheden eller Ubequemmeligheden derved. Det har derfor ikke fortjent, at der skulde midt under Krigen paabydes en Forholdsregel, som baade med sin Ubestemthed og tillige med sin aabnbare Ubahagelighed er saadan, at den nu maa paatvinges dem.

Jugstrup: Jeg vil tillade mig en kort Bemærkning i Anledning af den Yttring af den ærede Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amts 2det District (Boserup) om, at det ikke var nogen Byrde for Gierne af de større Hovedgaardene at holde Hæstene. Jeg tvivler ingenlunde paa, at, hvad han har angivet med Hensyn til den Betaling, der er gjældende i hans Egn, forholder det sig aldeles rigtigt, men at det Samme ikke er Tilfældet i alle Egne af Landet, det er ligesaa vist; thi paa Østlandet af Jylland, der giver man i Almindelighed 30 til 32 Rbd. om Aaret, for at holde en Rytterhæst, og det er altsaa klart, at de, som fritages for denne Byrde, derved spare en Udgift af indtil 20 Rbd. om Aaret. Da jeg